

دخون

امین حسن پور

تق... تق... تق...

هیچ که نسا؟

تق تق...

ای بورین

مو آگه پرکسرم،

او دورینه چی بیؤ؟

هیچ که دنپرکنه

واخو نیونه.

هیچ که نسا؟

تق تق...

آگه می گورشابؤ خاکستر مئن چاسسه درم،

او دورین -

کی؟ کئنه؟ -

کله آتسه دکوشونه؟!

تی هرا صدا تام دگونه؟!

هیچ که نسا؟

تق تق...

می اوئی فارس کما بو؟

یا کی نه!

اوجا دآن کس نسا؟!

تق... تق... تق...

هیچ که نسا؟...

۱۵۸۱ تیر ما

اوئی فارس: وسعت بُرد صدا.

اوجا-دآن-کس: پاسخ دهند.

دکوشونه: خاموش کرده.

تام دگونه: ساکت کرده. به سکوت واداشته.

نگاهی به ۲۳:۴۵

مهاجر معتمدی لشت نشایی

با چند شب نگاه کردن به اخبار ساعت ۲۳:۴۵ از شبکه‌ی باران به راحتی متوجه خواهیم شد که لهجه‌ی به کار برده شده در این بخش خبری نزدیک به گیلکی رشتی‌ست. دو مساله در این جا مطرح است:

- ۱- این که چرا اخبار در تمام شب‌ها باید به لهجه‌ی مرکز گیلان یعنی رشت پخش شود.
- ۲- این که خود این لهجه هم دارای نقص‌هایی‌ست. تا جایی که با همان گیلکی رشتی هم تفاوت‌هایی دارد.

در پاسخ به سوال اول می‌توان گفت چون زبان گیلکی زبان معیار ندارد و رشت مرکز استان بوده، این لهجه انتخاب شده است. اما آیا به‌تر نیست که در شب‌های مختلف لهجه‌های متفاوتی به کار برده شود تا هم آشنایی مردم با دیگر لهجه‌ها صورت گیرد و هم باعث حفظ، نگهداری و گسترش تمام انواع لهجه‌های زبان گیلکی شود؟ به نظر نگارنده استفاده از دبیره‌های خبر مختلف که مسلط به دیگر لهجه‌ها هم باشند بسیار مفید خواهد بود.

اما در مورد مساله‌ی دوم، متن‌های خبری باید به گونه‌ای نوشته شوند که به‌طور دقیق عبارات و کلمات را در قالب دستور زبان گیلکی و به درستی به کار برده باشند. این کار هم به دلیل گستردگی بسیار زیاد زبان گیلکی و تفاوت‌های آن در نقاط مختلف استان مستلزم آشنایی دقیق و تسلط کامل گویندگان و نویسندگان خبر با زبان و دستور گیلکی و تفاوت‌های آن است.

البته با این همه، جای بسی خوشحالی‌ست که دست کم یک بخش خبری از شبکه‌ی استانی گیلان به زبان بومی و محلی خودمان پخش می‌شود. در هر حال امید است اگر برای ما مساله‌ی زبان گیلکی مهم و ارزشمند است، کاربرد درست و مناسب آن مد نظر قرار گیرد.

مو تمرین کا درم (۵)

میرعماد.م. موسوی

مو تمرین کا درم

کی تی سورخ دیم‌ئه ده نمیرم

کی هر شو، تی شیرین حرفون دو مباله

می شعر مئن نگیرم

مو تمرین کا درم،

کی یک‌ته زرد ولگام دوس بدآرم

زمسئون شوؤنه

ورف و تگرگ و باد همرا

نم-نمی مه دم بگیرم.

مو تمرین کا درم -

کی می سبز زمینه دس ویگیرم

بوشوم تا آسمون

ماه و ستاره ورنیشم

کی ده مردوم نگوون

می خوؤنه خاک مئن -

یک‌ته اسپرم.